

Ekmek istihkakını bugün yarım, yarın gene tam olarak alacağız

Muvakkat olan bu tedbir kısa bir zaman sonra kalkacaktır

Dün tam olarak alınan ekmek istihkakı bugün de yarım olarak verilecektir. Ekmekler, yarın gene tam olarak alınacak, ağırlı ihtimal en geç birkaç gün sonra normal vaziyet avdet edecektir. Alâkadarlar, bu tedbirin muvakkat olduğunu ve kısa bir zaman sonra kaldırılacağını teyid etmektedirler. Bu gibi vaziyetler, bugünkü ahval müvacehesinde bütün memleketlerde zaman zaman vukubulmaktadır. Harb döneminde ve bütün Avrupa memleketlerine nispetle çok iyi bir durumda olan memleketimizde ilk defa alınan bu muvakkat tedbirde endişe edilebilecek hiç bir cihet yoktur.

İngilizlerin Madagaskarda ilk muvaffakiyetleri

Bir şehir zaptedildi

B. Çörçilin Kamarada beyanati

'Fransızlar büyük bir kahramanlık ile çarpıştılar,,

Adada mukavemet devam ediyor

Londra 7 (A.A.) — Avam Kamarasında bugün Madagaskar hakkında beyanatta bulunan Çörçil demmiştir ki:

Mümkün olduğu kadar kan dökmemesinin önüne geçmek için her şüpheyi pek mühim kuvvetler kullanılmaktadır. Bu husustaki hazırlıklar (Devamı 5 inci sayfada)

İlkbahar taarruzu

iki tarafın zehirli gaz kullanacakları tahmin ediliyor

İngiliz tayyareleri eski Lehistanda Gidinyaya kadar gittiler

Ankara: 7 (Radyo gazetesi) — Şark cephesinde mühim hareketlerin başladığına dair henüz hiçbir haber yoktur. Maahaza her iki tarafında büyük hazırlıklarla meşgul oldukları anlaşılmaktadır.

Harbin dönüm noktasını teşkil edecek olan bu ilkbahar taarruzu esnasında, her iki tarafın da zehirli gaz kullanacakları ihtimal dahilinde görülmektedir. Diğer taraftan son zamanlarda (Devamı 5 inci sayfada)

Madagaskar adasında piring nakledilirken

Amerika da Dakarı işgal mi edecek?

Fasa bir Alman askerî heyeti gitmiş

Madagaskarın işgali Amerikan kurmay başkanının Londrada bulunduğu sırada kararlaştı

Ankara 7 (Radyo gazetesi) — Haber verildiğine göre Madagaskarın işgali, Amerika genel kurmay başkanı Marshall ve Ruzveltin müessesisi Harry Hopkinsin Londrada buldukları sırada kararlaştırılmış ve bu işin başarılmaması İngilizlere bırakılmıştır.

Madagaskar meselesinden dolayı Almanların Fransayı fazla tazyik ettikleri anlaşılmaktadır. Diğer taraftan, eğer Fransa Madagaskar için harbe girerse, Amerika da derhal Afrikadaki Fransız müstemlekelerinin işgaline başlayacaktır. Hatta bazı tahminlere göre Amerika, yakında Dakarı işgaline tevessül edebilir.

Başka bir habere göre de, genel (Devamı 5 inci sayfada)

Amerikalılara göre Almanyada generaller toplantı yapmışlar

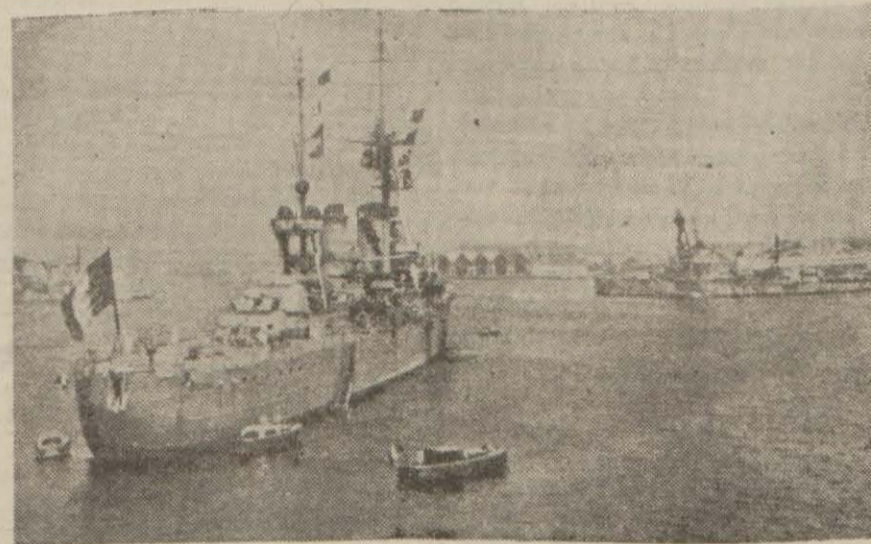
Sulhü kazanmak için tedbirler düşünülmüş

Toplantıya mareşal Brauşç riyaset etmiş

Ankara 7 (Radyo gazetesi) — Boston radyosuna göre bazı Alman generalleri, başta Mareşal Brauşç olmak üzere bir toplantı yapmışlar ve 1942 senesinde Almanyada harbi kaybettiği takdirde, sulhu kazanmak için tedbirler düşünülmüşlerdir.

Aynı radyoya göre Alman generalleri, harb kaybedildiği takdirde şöyle bir teklifte bulunacaklar: Bu harbin mes'ulü Nazi lerdir. Alman milleti şimdi bunları iktidardan uzaklaştırmıştır ve şerefli bir sulh yapmaya hazırdır.

Bu haberi ihtiyat kaydıyla telâkki etmek doğru olur.

Fransız dnanması Tulon limanında

Fransız filosu denize mi açılıyor

Darlan filoya yakında talimat verecekmiş..

Almanlar esir 35 bin Fransız tayyarecisini serbest bırakıyorlar

Londra 7 (A.A.) — Afi bildiriyor:

Daily Express gazetesi, Fransız kabinesinin, esirleri toplandıktan bahsederken bu toplantıda mühim

kararların verildiğini yazıyor. Bilindiği ve hile kuvvetçe dördüncü mühafaza eden Fransız filosuna Darlan tarafından verilen talimat Vichy'nin kat'i kararının ilk işareti olacaktır. Bu talimat yakında verilecektir. Tulondaki filo denize açılmağa hazır bir vaziyettedir.

35 bin Fransız tayyarecisi

Londra 7 (A.A.) — Ofi ajansı bildiriyor:

Daily Express gazetesi, Lizbon muhabiri yazıyor:

Fransada itimada değer kaynaklardan öğretilmişine göre, Alman yadaki esirlerden pilot, makineli tüfek neferi ve makinist, 30 ilâ 35 bin tayyareci 1 Haziranda serbest bırakılacaktır. Almanlar bu hareketlerle Lavale bir yardımında bulunmak istiyorlar. Filhakika Lavale bunu Almanlarla yapılan işbirliğinin derhal görülen bir faydası olarak zikredebilecek ve bunu başka hareketlerin takip edeceğini vadedebilecektir. Bununla beraber esas hedef, bu tayyarecileri İngiliz hava hücumlarına karşı Fransa topraklarını müdafaa kullanmaktır.

İlk arpa mahsulünü İzmir yetiştirdi

Bornovada biçilen arpa mahsulünden bir demeti Ziraat Vekâletine yollandı

İzmir (Hususi) — Egede erken hububat hasadı rekorunu bu sene Bornova Ziraat Vekâleti müesseseleri kırmıştır. Evvelki gün ilk arpa ziraat mücadde istasyonu tarlalarında biçilmeğe başlanmış ve biçilen arpalardan birer demeti Ziraat Vekâletine İzmir borsasına gönderilmek üzere hazırlanmıştır. Diğer taraftan senenin ilk ki-

raz mahsulü İzmir civarındaki bahçelerden piyasaya getirilmiş ve hanlarda yüksek fiatla satılmıştır. Bu kirazlar tamamen olgun olmadıktan turfanda olarak muamele görmüştür. Hafta sonunda Kemalpaşadan mühim miktarda kiraz getirileceği haber alınmıştır. Gene bu hafta sonunda şehrimize vişne de getirilecektir.

Bir haftadanberi Karşıyaka meyva bahçelerinde yetişen çilekler piyasada satılmaktadır. Çilek bollanmıştır.

Her sene İstanbula İzmirden mühim miktarda çilek getirilir. Ken bu sene İzmirden İstanbulla çilek sevkedilmektedir. Yarın 100 sepetten ibaret bir çilek partisi İstanbulla gönderilecektir.

Dil Kurultayı 10 Ağustosta toplanıyor

Ankara 7 (A.A.) — Türk Dil Kurumu genel sekreterliğinden bildirilmiştir:

Kurum ana tüzüğüne göre üç yılda bir toplanması gereken Türk dili kurultayının 1939 yazında yapılamıyarak geri bırakılmış olan dördüncü toplantısı 10 Ağustos 1942 Pazartesi günü Ankarada yapılacaktır.

Kurultay üyelerinden bu toplantıda bulunmak isteyenler, 15 (Devamı 5 inci sayfada)

Pazar günü inönü şehidliğinde tören yapılacak

Bozöyük, 7 (A.A.) — 10 Mayıs Pazar günü İnönü şehidliğinde büyük bir tören yapılacaktır. Bütün hazırlıklar tamamlanmıştır.

Ankara, 7 (A.A.) — 10 Mayıs Pazar günü İnönü şehidliğinde yapılacak merasimde Ankarayı belediye azasından meclis Sayman ile C. H. P. vilâyet idare heyeti azasından Hayrullah Özbudun temsil edeceklerdir. Merasimde Ankara namına bir hitabe irad olunacak ve şehidliğe bir çelenk konacaktır.

Anıt - Kabir hakkında vekiller heyeti kararını verdi

Ankara 7 (Hususi) — Anıt - Kabir projeleri hakkında Vekiller Heyeti kararını vermiştir. Karar yakında ilân edilecektir.

Haksız olarak mal iktisab edenler hakkındaki kanun

Adliye encümeni meclis ruznamesine alınan lâyhada bazı tadil ve ilâveler yaptı

Ankara 7 (Hususi) — Fevkalâde hallerde haksız olarak mal iktisab edenler hakkındaki lâyiha Meclis ruznamesine alındı. Lâyiha en son tetkik eden adliye encümeni bazı tadil ve ilâveler yapmıştır. Lâyihanın aldığı en son şekle göre bu kanun hükümleri:

I — Devamlı ve muvakkat surette bir âmme vazifesi veya hizmetini gören devlet veya diğer her türlü âmme müesseseleri memur ve müstahdemleri.

II — Devamlı veya muvakkat surette ücretli veya ücretsiz ihtiyari veya mecburi olarak bir âmme vazifesi veya hizmeti gören diğer kimseler.

III — 3659 sayılı kanunun mevzuuna giren müesseselerde hizmet edenler.

IV — Âmme menfaatlerine hâdim cemiyetlerin idari uzuvlarıyla ücretli veya ücretsiz memur veya müstahdemleri.

V — 2556 sayılı kanununun tahkik veya takibe dair olan 6 ncı ba- (Devamı 5 inci sayfada)

Kocasına kızan kadın, evinin eşyalarını arsaya taşıyarak yaktı!

Kuruçeşmede vukua gelen çok garib bir vak'a dün adliyeye intikal etmiştir. Hâdis, şudur:

Kuruçeşmede, Çınar sokağında 38 sayılı evde oturan Ali kızı Mahbub isminde 24 yaşında bir kadın, evvelki akşam birlikte yaşadığı Mürteza adındaki adamla şiddetli bir kavga etmiştir. Bu kavga kadının asabi üzerinde büyük bir tesir yapmış ve adeta deliye dönmüştür. Ertesi günü Mürteza işine gidince, Mahbub da evin bütün eşyasını civardaki bir arsaya taşımağa başlamıştır. Hepsini naklettikten sonra da üzerine gazyığı dökererek eşyayı ateşe vermiş ve alevlerin karşısında sevincinden zıplamağa, dansetmeğe başlamıştır.

Genç kadın yakalanarak dün adliyeye sevkedilmiş, kendisini muayene eden adliye tab'ibi Enver Karan zihni vaziyetini müsevveş bularak, tıbbi adlide müşahade altına alınmasına karar vermiştir.

Yarının dansözleri arasında

Kemal Esadın talebeleri çalışma esnasında

Saat sabahın on biri. Maksimin gecenin türlü çalgınlıklarından sonra, şimdî ağır bir rahavet ve sessizlik içinde dinlenen salonlarında balet profesörü Kemal Esad ile talebelerini arıyorum. Fakat, görünürlerde benden başka kimseler yok. Etraf öyle sessiz ki, eşyada bile gecedan kalma bir hal, bir yorgunluk ve uyku halli var. Ne o? Birdenbire tilsim bozuldu. Önce şakrak bir ses duvarlarda aksler birakarak bütün bari salonu dolandı; derken, ilerdeki bir dehlizden kıvrık kıvrık saçlı, iri dudaklı, tostoparlık, fakat şirin mi şirin bir arab kızı çıktı meydana. Tahminin on üç, on dört (Devamı 6 ncı sayfada)

Hergün

Kazanan kim,
Japonya mı,
Amerika mı?
Hüküm vermiyelim,
Yanabiliriz!

Ekrem Uşaklıgil

İnsan kudretinin ne derece büyük olursa olsun hadiselerin seyri üzerine her vakit hâkim olmadığına bir defa daha kanaat getirmek istediğimiz takdirde şu iki buçuk senedenberi uzaktan şahidi olduğumuz olayları kısaca hatırlamak maksadı temin etmeye fazla aile yetiştir.

Biliyoruz ki, muharebenin zâhiri sebebi «Danziğ» meselesidir ve Almanya dövuşü şark cephesine münhasır bırakmak istemiş, kısa kesmiye çalışmış, bir an evvel bitirmek istemiştir.

Gene biliyoruz ki, muharebe bir defa çıkınca İngiltere Almanyanın ne kadar mümkünse o kadar fazla düşmanla sarılmasında fayda görmüş, Almanyayı yormak için dövuşün uzamasında zaruret bulmuş, zamanı kendisi için müteffik sanmıştır.

Düşünce ve görüş her iki taraf için de doğrudur, fakat esasında doğru olan bu düşünce ile görüşü yapanlar harp makinesi hareketi geçtikten sonra hadiselerin seyrine hâkim olarak, hadiseleri istedikleri mertebe dahilinde yürütmek başarılarını gösterebildiler mi? Şahid olduğumuz vak'alar bizi bu suale menfi cevap vermek zaruretinde bırakır.

Almanya'yı ele alalım:
Alman orduları Polonya toprağına ayak basarak koridoru işgal ettikleri gün İtalya Başvekili bir aracı teklifinde bulundu, teklif kabul edilseydi bir besler konferansı toplanarak anlaşmazlığı anlaşmaya çevirecekti.

Bu teklif Almanyanın işine geliyordu, istediğini zahmetsiz ve tehlikesiz almış olacaktı, aldıktan sonra da perestij ve kuvvet bakımından Avrupanın üstün devleti olacaktı, teklifi kabul edecekti, teklife Fransa da mütemayildi, fakat İngiltere masa başına oturmadan önce işgal edilen toprakların boşaltılmasını zaruri görüyordu. Harb başladı ve Almanyanın isteği aksine olarak ilk dakikada genişlemiş bir şekilde başladı.

Artık Almanyanın hadiseleri kendi isteğine göre kanalize edemeyeceğini göreceğiz, Lehistanın yenilmesinden sonra sulh teklifi müessesir olmuştuk, Norveç seferi, Felemenk seferi. Fransa seferi açılacak Fransanın yenilmesinden sonra da anlaşma teşebbüsü faydasız kalacak, bir Balkan, bir şark seferi başlayacaktır.

Almanyanın istediği elbette bu değildi, bu, olamazdı.

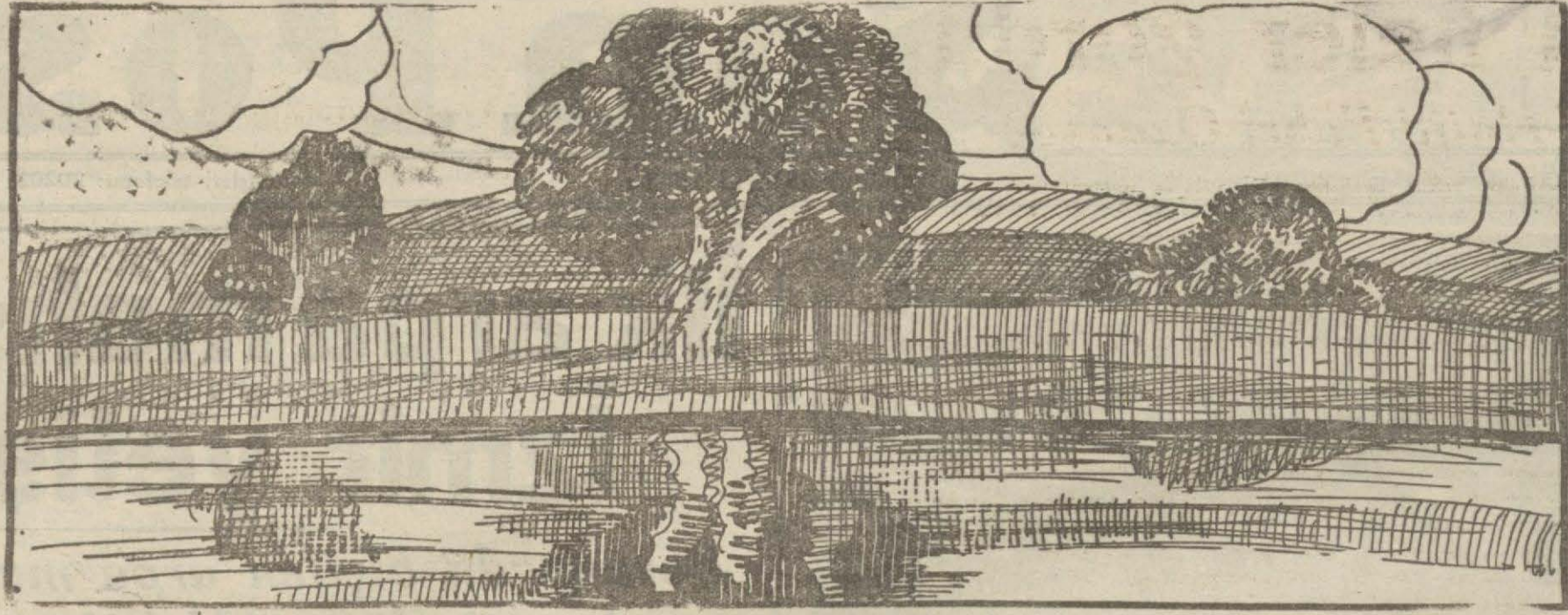
İngiltereyi ele alalım:

Harb sahası genişlemiş, Almanya her saldırdığı cepheyi devirse bile kan kaybetmiş, yorulmuş, en nihayet te düşmanlarının en çetini ne çatmıştır. Bu İngilterenin istediğine uygundur. İngiltere artık gelecek günlere daha büyük emniyetle bakabilir. Fakat tam bu emniyetin yer etmiye başladığı dakikada ortaya Japonya çıkıyor, çıkar çıkmaz da terazinin kefesinde ağırlığını derhal hissettiriyor. Artık İngiltere üç asırda yaptığı sömürgeleri bırakarak uzak şarktan çekilmiştir, yalnız Hindistanda meşguldür.

Bu netice muvakkat, yahud kat'olabilir, netekim Avrupa kıtasında şimdi görmekte olduğumuz durumun da muvakkat, yahud kat'olması mümkündür, top henüz son sesini işittirmedi, bilmiyoruz, fakat muhakkak olarak, gördüğümüz bir nokta var:

Bütün dünya sömürgelerinde, halk ne derece geri olursa olsun bir millî ruh uyanmıştır, hergün biraz daha kuvvetlenerek gelişecektir, aynı zamanda da Amerikan prestijî yükselmiştir, yükselecektir, Avru-

Resimli Makale:

Durgun sular olduğu gibi durgun ruhlar da vardır. Durgun suyun dibinde nasıl çamur, yosun, zehir varsa durgun ruhun dibinde de tatmin edilememiş his veya emellerin bıraktığı zehir vardır.

Her sessiz sakın, mes'ud, mütevekkil sanmayın. İlk fırsatta benliğinin derinliklerinden ne doğacağını bilemezsiniz. Fırtınanın en tehlikeli geleceğini yavaş yavaş hissettiren değil, birdenbire patlak verendir.

En tehlikeli fırtına

Sebahatın Sebahatı:

Çetin bir ahlâk ve
Haysiyet imtihanı
Geçiriyoruz. Dikkat!

Burhan Cahid

Harb devleri milletlerin yalnız cesaret, kahramanlık imtihanı değil, ahlâk, fazilet, haysiyet imtihanıdır da. Dünya Harbi silâhla içine katışmayan milletlere de harp hayatı yaşatıyor. İsviçrede bir kısım eşya vesika ile veriliyor. Birçok İsviçreliler ihtiyaçları olmadığı için kullanmadıkları vesikalari hükûmete geri vermişler. Başka yerlerde hattâ emre aykırı gidenlerin, bir sigara çalanların, kafaları balta ile kesildiği Almanya gibi yerlerde vesika suüstimalleri olurken İsviçrelilerin gösterdikleri bu hareket insanlık ve fazilet namına cidden takdire değer örnektir. İnsan ruhunun böyle yüksek asalet numunelerini ecdadımız da çok göstermişlerdir. Türk milleti emniyet ve haysiyetin timsali idi. Ne kıymetli hatıralar vardır.

Fakat milletlerin bünyesile beraber ruhundaki necabeti de kemiren büyük hadiseler uzun inhişal ve inkıraz devirleri bizi de hırpaladı. Saltanat devrinin son yarım asrı yukarıdan sızan ahlâksızlığı kademe kademe aşağılara kadar yaydı ve geçen Büyük Harbde gördük ki o tarihe mal olmuş ruh ve ahlâk salâbeti çok zedelenmiştir.

Bugün yeni bir Dünya Harbi içindeyiz. Kasırganın ateşinde değilsek te çevresindeyiz. Bu yüzden harp hayatının icablarına uymaya çalışıyoruz. Normal ticaret ve geçim devri kapanmıştır. Hükûmet hadiselerle, zaruretlere göre tedbir alarak memleketi ve halkı korumaya çalışıyor. Bu ağır ve güç bir işdir. Milyonlarca insanın ekmeğinden, gömleğinden, kumaşından, ihtiyacını düşünen hükûmet bu işi yalnız kendi resmî vasıtalarıyla başaramaz. Hattâ kendi teşkilâtına bile tam bir emniyetle güvenemez. Çünkü bu teşkilâtın içindekiler gene bizlerdir. Bir işe memurunun karnesatması, bir levazım memurunun para çalması, bir mutemedin hırsızlık yapması gibi haller uzaktan bakışla ehemmiyetsiz görülse bile hadiselerin devam etmesi tabii görülemez. İş sahası genişledikçe işe ayrılan vazife sahiplerinin kalitesi düşer. Bir işe müdüründen suüstimal beklenmez, fakat beş yüz işe memuru arasında bilfarz beşinin suüstimal yapması da mazur görülemez. Yiyecek, giyecek ve diğer eşya ve malzeme ihtiyaçları hükûmet kontrolü altına alındıkça teşkilât genişler, genişledikçe de kalitesi zayıf düşer. Bal ve parmak meselesi kendini gösterir. İşte böyle bir devirde millî fazilet ve haysiyet şahlanmalıdır. En küçük memur bile anlamlıdır ki geçirdiğimiz buharan bizim, yani inkılabın Türkiye'sinin, Cumhuriyet Türkiye'sinin bir şeref ve haysiyet imtihanıdır. Hükûmetin bizi aç, çaplak bırakmamak, harp sıkıntısından elden geldiği kadar az zararla kurtarmak için yaptığı gayrete küçük memurlar da bütün şahsî feragat ve faziletleriyle destek olmalıdırlar. İmtihanı bu kaygı ile geçirirsek büyük millet olduğumuz mu manen de isbat etmiş oluruz.

Burhan Cahid

İstanbul borsası

7/5/942 açılış - kapanış fiatları

ÇEKLER

	Açılış ve kapanış	
Londra	1 Sterlin	5.24
New York	100 Dolar	132.20
Cenevre	100 İsviçre Fr.	30.365
Madrid	100 Peçeta	12.9375
Stockholm	100 İsviç Kr.	31.16
Bir altın lira		35.00
24 aylık bir gram külçe altın		482

Eşham ve Tahvilât

İstirahiyeli % 5 933 Er		23.—
Sivas - Erzurum I		19.73
Sivas - Erzurum 2.7		19.83
941 Demiryolu II		19.55

Şehir Haberleri

Bir kadının nüfus kâğıdı başkasını evlendirmişler

Nüfus kâğıdının hakiki sahibesi evlenme memurluğuna müracaat edince kendisini başkası ile buldu, hadisenin 6 kişiden mürekkep suçluları dün muhakeme edildiler

İnci ağırca mahkemesinde dün bir nüfus sahtekârlığının duruşmasına başlanmıştır.

Hâdisenin suçluları İsmail, Ali, Osman, Etem, Hüseyin Cahid ve Ayşe Düştebak isimlerinde altı kişiden mürekkebdür. Aleyhlerindeki iddia şudur: İsmail, Mustafa ve Hanife isimlerinde iki tanıdığını evlendirmek için Hanifenin nüfus kâğıdını almış, fakat bir müddet iş sallamıştır. Sonra da aynı nüfus kâğıdını suçluların Ayşeye vermiş ve Ayşenin Etem adında bir ile evlenmesine tavassut etmiştir. Ayşe, Hanife adı altında Beyoğlu evlenme dairesinde Etemle evlenmiş, Ali ile Hüseyin Cahid de bu sahte muamelelerin iarasında yalan şahadet etmişlerdir.

Bilâhâre Hanife nüfus kâğıdını İsmailden alarak, aynı evlenme dairesine müracaat edince, Etem adında biri ile evli olduğunu görerek, hayretler içinde kalmıştır. Böylece, iş de meydana çıkmıştır.

Dünkü duruşması esasında İsmail suçunu reddederken, aleyhindeki iddiayı reddetmiş ve bu suçun kahveci Ali tarafından işlendiğini ileri sürmüştür. Diğer suçlular da cümmü birbirlerine atışlardır.

Duruşma, şahidlerin celbi için başka güne bırakılmıştır.

İngilterenin, zaferi harbin genişliyerek uzamasından beklemesine rağmen istediği elbette bu değildi, elbette bu olamazdı.

Şu halde kazanan kim? Japonya mı, Amerika mı?

Japonya gösterdiği olağanüstü başarılarla rağmen, kendi başvekkilî söylüyor ki; kat'iyeti elde etmiş değildir. Beş ayda kazandığını beş günde kaybedebilir. Kazançlı Amerika mıdır? Ateş tehlikesinden uzak olduğu, her zaman uzak kalacağı şüphe götürmez. Fakat bir milleti, hele yüz milyon aşan kütleli bekleyen tehlike yalnız ateş değildir; bütün bir iktisadi sistemin ve kökleşmiş bir hayat tarzının değişmesinden neler doğabileceği tahmin edilemez! Bu hususta da hüküm vermiyelim; yanabiliriz. Yanılmadan söylenebilecek olan tek şey şudur:

İnsan kudreti hadiselerin seyrine hâkim olamaz; harb uzadı ve istenilebileceğinden fazla genişledi; verceği neticeden ancak sefalet; ızdırab ve sefaletle ızdırabın mahsulü kazanabilir.

Ekrem Uşaklıgil

İkinci parti gıda maddeleri yarın bakkallara tevzi olunuyor

400 ton fasulye ve pirinç, 150 teneke yağ dağıtılacak, vali muavininin müteakib tevziat ve mahrukat meselesi etrafındaki beyanatu

İkinci parti gıda maddelerinin halka ekme karneleri mukabilinde tevzi edileceğini yazmıştık. Bu tevziata aid hazırlıklar tamamlanmıştır. Bugün her nahiyede ayrılan bakkallara pirinç ve fasulye verilmesine başlanacaktır.

Bakkallar yarın sabahın itibaren verilen maddeleri halka dağıtmağa başlayacaklardır.

Bu tevziatta ekme karnelerinin üzerindeki (Mayıs ve Haziran ekme karnesi) ibaresinin (Mayıs) kelimesi bakkallar tarafından kesilecek ve beher nüfus başına yarım kilo pirinç, yarım kilo fasulye verilecektir.

Her semtteki bakkallar birliğine 400 ton fasulye pirinç ve 150 teneke yağ verilecektir.

Vali Muavini Ahmed Kinik önümüzdeki günlerde yapılacak gıda maddeleri tevziatı etrafında da şunları söylemiştir.

Gelecek hafta resmi müesseselerin ihtiyacını karşılamakla beraber, üç bin teneke beyaz peynir tevziatı yapacağız. Şikâyet mahal kalmamak üzere, beyaz peyniri, ekme kartları miktarını esas tutarak aile başına isabet edecek miktarda dağıtacağız. Taze kaşar peyniri ile taze beyaz peynirin satış fiatlarını yeni maliyetlere göre hesap etmekle meşgûlüz.

Pirinç, fasulye, bulgur gibi işe maddeleri de ekme kartları esas tutularak bir ailenin mevcut üfuf nispetine göre dağıtılacaktır. Memurların vereceği fişler ile herkes istihkakını alacaktır. Halkın ihtiyacını tamamen karşılamak üzere VI. lâyetin emrine lüzum gördüğümüz miktarda gıda maddesi tahsis için alâkadar Vekâlete müracaat ettik.

Odon ve kömüre gelince: Odon fiatlarını serbest bıraktık. Mahrukat Ofisi kurulduğu için fiat vahidi hatasız olarak tesbit edilebilecektir. Zira maliyet unsurları hakiki membaından alınacak, yani ofis kanallile dürüst bir şekilde maliyet fiatları malûm olacaktır. Bu suretle ihtikâra mâni bir mürakabe temin edilecektir.

Kömür satışları ise, perakende 10.5 kuruş üzerinden devam ediyor. Maamafih, bunu indirecek tedbirler aldık. Mahrukat Ofisi namına 25,000,000 kilo mangel kömürü getiriyoruz. Mallar kısa bir zamanda elimizde olacaktır. Aynı zamanda gayet iyi kalite olan bu kömürleri 10.5 kuruştan daha ucuza satılabileceğiz.

Hasta vatandaşlara lüzumlu olan gluten ekmeğinin eczahanelerde satışına gelecek haftadan itibaren başlanacaktır.

Askerlik işleri

Şubeye davet

Fatih Askerlik Çubesinden:

P. Ön Yzb. M. Rifat Oğ. A. Sami

334.20 acele şubeye müracaatı.

İSTER İNAN, İSTER İNANMA!

Bir delikanlı evlenmek istiyor. Bu talebini bir gazeteye mektubla bildirmiş. Şartları şu:
«Evlenmek istiyorum. Fakat tahsilime devam edeceğim. Dul veya kız, en az beş odalı bir evi ve ayda kendisine ve benim tahsilime yetecek kadar geliri olan bir bayan olmalı lazımdır.
Bu yazıyı dikkatle okumuş olan yaşlı bir arkadaşımız:
«— Bu fena bir zihniyet, dedi. aynı zamanda fena seçilmiş

bir yol. ben de her türlü himayeden mahrum olarak okudum. Hiçbir yerden gelirim yoktu. Gece celeri çalıştım. Gündüz tahsilime devam ettim. Bu delikanlı da kendisine yağlı bir kapı arayacağına iş arasa daha iyi olmaz mı? Bu tufeyllikten başka bir şey değildir.»
Biz arkadaşımızın bu düşünmekte haklı olduğuna inantıyoruz. Ey okuyucu sen,

İSTER İNAN, İSTER İNANMA!

TAKVİM		Mayıs	
Rumi sene	8	Arabi sene	1942
1858	Cuma	1901	Hısır
Nisan	Resmî sene	1942	8
26			
GÜNEŞ		İMSAK	
S. D.	R. âhır	S. D.	
8 50	22	8 51	
09 38		07 38	
Öğle		Akşam	
S. D.	S. D.	S. D.	S. D.
V. 18 10	17 04	10 18	21 59
E. 4 58	8 52	12 —	1 47

PATRONA HALİL

— Baka haseki ağa, işte gözle-
rinizle görüp anladınız. Padişaha
böylece nakleyen. Kimesneden
nesne istemezüz. Kimesnenin hab-
besini yağma eylemedük. Kimes-
nenin dahi burnu kanadığı görül-
medi yoldaşım. Kasdimiz israfa,
zulme ve haksızlığa karşudur.
Aim terinden düşen akçeler
damla damla birikür, etek dolusu
savrulur idi. Baka ağa yoldaşım,
«Padişahımızdan her veçhile hoş-
nuduk, lâkin devletlerine zarar
ve hiyanetleri zâhir olan üç nefer
kimesnenin iki saate kadar başla-
rını isterük.

Patronanın yanı başında duran
Muslu ve kahveci Ali Halilin ku-
lağına eğildiler:

— Diri, diri isterüz yoldaşım.

Dediler. Patrona başını salladı:

— Belli yoldaşım, «hayyen» is-
terük, dedi, haseki ağaya baktı:

— Yoldaşlar iki saate varma-
dan diri diri isterler haseki ağa...
[Ardında yazıcılık vazifesi gö-
ren Sam Mestana döndü] Baka
Mestan, durman, üç nefer kimes-
nenin esamesini tahrir eylen!

Tekrar hasekiye döndü:

— İstanbul kadısı Zülâli efendi
hubamız sarayda mahpus tutulur
imîş, anı dahi isterük!

— VI —

Yatsı okunmak üzereydi. Aya-
sofiya, Soğukçeşme ve Salkımsö-
ğüd tarafından saray dış kapıla-
rına giden yollar karanlıktı. Civar
evlerde tek ışık yoktu. Karanlık-
ta devriye gezen ihtilâlcilerin a-
yak sesleri akisleniyordu. Patrona
Halil saraya dönecek olan haseki
ağanın geçeceği yollar üzerine
hususî devriye kolları çıkarmıştı.
Haseki ve silâhları alınan yirmi
bostancı geldikleri küçük bahçe
kapısından gene kimseye görün-
meden saraya girecekler, aldıkları
cevabı padişaha bildireceklerdi.
Fakat haseki ağa henüz meydan-
larda yoktu.

Sultanahmedden Soğukçeşmeye
doğru ikisi tepeden tırnağa kadar
sıkışlı ve zırlı biri gözlüklü ve
köse bir adam iniyordu. Sebül kö-
şesine geldikleri vakit durdular,
karşılarında kararın saray dış du-

varlarına doğru baktılar. Burada
demörden iki kanadlı geniş bir
kapı vardı. Alaykoşküne juradan
gidilir, yukarıya çıkan bir yolla
Cellâd çeşmesi önünden geçilip
orta kapıya varılırdı.

Önünde fanus yanan dış kapılar
sımsıkı kapalıydı. Abdülğani efen-
di yanındaki iki silâhlıyı sebil ö-
nünde bıraktı:

— Beni bunda gözlen, geç ka-
lırsak sabaha kadar dahi olsa ge-
ne beklen. Sabah gelmez isek Ha-
lile seğirdüp söylerüz: «Buban
saraya gitmiş idi, bir dahi çıkma-
dı, kanımı dava eylen» dersüz öğ-
lum.

İlk ihtilâlcî eğilip ihtiyar ada-
mın elini öptüler. Hekim Gani e-
fendi demir kapılara doğru ilerle-
yince kapıdan küçük bir mazgal

deliği açıldı, kalın ve korkunç bir
ses aksettî:

— Yanaşman yoldaşım.

Köse adam aldırmadan cevap
verdi:

— Yabancı değilüz.

— Ya, parola nedir?

İhtiyar duraladı. Tabii sarayın
parolasına bilmiyordu. Mazgal de-
liğinden şüpheli şüpheli bakan nö-
betçinin gözleri parlıyordu:

— Dört gündür saraya uğrama-
mış idük. Bu yüzden parolayı bil-
mezüz.

Arkadan, kapı ardından başka
bir ses nöbetçiye sordu:

— Kim imiş bu âdem?

Nöbetçi cevap verdi:

— Yabancı değilüz der amma,
parolayı bilmez.

(Arkası var)

İstanbul Lise'ler Alım Satım Komisyonu Reisliğinden:

Komisyonumuza bağlı 6 yatılı lisenin 1942 Mayıs sonuna kadar ihtiyaçları
olan 11000 kilo sığır ve 6500 kilo karaman etleri umum tutarı olan 24050 tira
tahmin bedelle kapalı zarf usulü ile eksiltmeye konmuştur. İlk teminatı 1804 il-
radır. Eksiltme 12/V/1942 Salı günü saat 15 de İstanbulda Lise'ler Alım Satım
komisyonunda yapılacaktır. İsteklilerin tekliflerini havi yeni yıl Ticaret Odası
vesikasile ilk teminat, makbuzlarla birlikle 2490 sayılı artırma ve eksiltme ka-
nununun tarifati dairesinde hazırlayacakları kapalı zarflarını belli gün ve saat-
ten bir saat evveline kadar sözü geçen komisyon reisliğine makbuz mukabilinde
vermeleri. Postada olacak gecikmeler kabul edilmez. Şartname Galatasaray
lisesindedir. (4646)

İnhisarlar İstanbul Başmüdürlüğünden:

İçki ve tütün sa'icilerinin ellerindeki satış tezkerelerinin müddeti 31 Mayıs
942 akşamı sona erecektir.

Sa'icilerin yeni tezkerelerini kolaylıkla alabilmeleri için muntaka itibarile
aşağıda gösterilen günlerde dükkâna aid konburaları ve eski tezkereleri ve iki-
şer adet fo:ograflarile Kabataştaki başmüdürlüğümüze müracaat etmeleri
ve 5 Haziran 942 akşamı saat 17 den sonra yapılacak kontrolde tezkeresini
almayanlar hakkında kanuni muamele yapılacağı ilân olunur.»

15, 16, 18, 20 Mayıs 942 günleri Beyoğlu, Galata, Pangaltı, Şişli ve Kasım,
paga muntakasındaki bayiler.

21, 22, 23 Mayıs 942 günleri Sirkeci, ve Beyazıt muntakasındaki bayiler,
25, 26, 27 Mayıs 942 günleri Aksaray, Fatih, Balat, Bakırköy muntakası-
daki bayiler,

28, 29, 30 Mayıs 942 günleri Beşiktaş, Rumeli, Boğaziçi ve Anadolu Bo-
ğaziçi bayileri.

1, 2, 3 Haziran 942 günleri Üsküdar, Kadıköy, Erenköy muntakasındaki ba-
yiler,

4, 5 Haziran 942 günleri de Adalar muntakasındaki bayiler, «5032»

Şirketlerde çalışan'ara yapılacak pahalılık zammı

Önümüzdeki Pazartesi günü vi-
lâyette havagâzi ve diğer umumî
menfaate hâdim hususî şirketler
müessesillerinin iştirakile bir top-
lantı yapılacaktır. Bu toplantıya
Parti namına Hâmid Ongunsu ve
Cevad Nizami iştirak edecek, şir-
ketlerde çalışan müteahdemlere
hayat pahalılığı karşısında yapıl-
ması lâzım gelen zam hakkında
görüşülecektir.

İşe büroları şefleri dün toplandılar

Dün sabah bölge işe müdürlü-
günde, müdür Mümtaz Rekin reis
liği altında, şehrimizde ekmek
karnesi tevzi işi ile meşgul bulu-
nan büroların şefleri tarafından
bir toplantı yapılmıştır. Toplan-
tıda ekmek vesikalarının tevzii
esnasında müşahade olunan hu-
suslar görüşülmüştür. Nahiye işe
büroları yeni teşkilâta bağlandığı
zaman bu hususlardan istifade o-
lunacaktır.

Manifatura tevziati bugün başlıyor

İthalâtçılar birliği emrinde ba-
lunan ve tevzi listeleri Vekâlet
tarafından tasdik edilerek gönde-
rilen manifatura eşyasının dağı-
tılmasına bugünden itibaren baş-
lanacaktır. İlk olarak yabancı
maddeler kullanan terziler, sonra
da hazır elbiseciler, gömlekçiler
ve perakendeci manifaturacılar
mal alacaklardır. Tevziat 942 yı-
lından evvel bu işlerle meşgul
kimselere verilecektir.

Konservatuar koro konseri

Konservatuar koro ve orkesi
trasi senenin en büyük ve mü-
him konserini 12 Mayıs Salı günü
akşamı saat 21 de Taksim Beledi-
ye gazinosunda verecektir. Mu-
hiddin Sadak idaresindeki koro ve
orkestrada solist olarak Semiha
Berksoy ve Ali Sezin bulunmak-
tadır. Programın esasını gar mu-
siki edebiyatının 18 inci ve 19 un-
cu asırlara aid mühim parçalar
teşkil etmektedir.

Küçük Hanımefendi

Nakleden: Muazzez Tahsin Berber

Ömerin göğsü kiskançlıkla kabarı-
dı, burun delikleri açıldı. Bu hissini
belli etmemek için insanlığın üs-
tünde bir kuvvet sarfetmeğe ça-
lıştı. Hafifçe gülümsedi ve bir a-
yağını, güya tesadüfen, kapının
aralığına koyarak Nerimana baktı.
— Affınızı rica ederim. Filha-
kika saat henüz erken. Ziyaret
zamamı değil. Ancak karı koca a-
rasında bu gibi merasime hacet
olmadığını düşündüm de bunun
için geldim. Size söyleyecek çok
mühim sözlerim var Neriman. Bu-
nun için de yalnız olmamız lâzım.
Bir iki defa telefon ettim, başka
şeyler duyduğum için isimini ver-
mek istemedim. Birkaç defa da
size yazmağı düşündüm. Hattâ bir
mektub yazdım da... Sonra vaz-
geçtim. Bir şehirde, birbirine bu-
kadar yakımdan böyle ikinti, ü-
çüncü derecede çarelere baş vur-
mak doğru olmazdı. Nihayet dün
gece kat'i kararımı verdim ve söy-
leyeceğim şeylerin daha fazla ge-
çikmesine imkân olmadığımı an-
ladım. İşte geldim Neriman...

Yavaşca, çok tabii bir tavırla
kapıyı itmiş ve Nerimanın bir iki
sanfeyelik şaşkınlığından istifade
ederek içeriye girmişti.

Neriman cidden şaşırmıştı. Bu
mütehakkim, bu nezaket perdesi
altında kiskanç ve müstebid ta-
vırlı kocayı tanıyamıyordu. Bu a-
dam ne istiyordu ve cüreti nereye
kadar varacaktı? Genç kadın he-
lecandan titriyor, al al olan ya-
naklarını göstermemek için başı-
nı nereye sokacağını bilmiyordu.
Ah, şu küstah adama haddini bil-
direbilse, ona mağrur ve azametli
bir tavırla:

— Çabuk, dışarı çıkınız! Bura-
da ne işiniz var? Siz kimsiniz?

Gibi hakaretle dolu sözler söy-
leyebilse! Fakat boğazı tıkanmış,
nefesi kesilmişti. Ağzından bir
kelime çıkamıyordu. Utancından,
öfkesinden şaşkın bir hal almıştı.

Bu müddet zarfında Ömer oda-
nın dört tarafını alelacele tetkik
etmiş, yatağın vaziyetini görmüş-

tü. Kuştüyü yastık üzerinde Nerim-
anın genç başının bıraktığı çu-
kur henüz kaybolmamıştı. Alelacele
kalkarken açtığı yorganın ke-
ten çarşafının bir ucu halî üze-
rinde idi. Bu manzara genç adama
üzerinde birdenbire müthiş bir
tesir yaptı. Sabahtanberi gayri-
suuri denecek bir huşunet ve mü-
vazenesizlikle yaptığı şeylerin
dehşetini kavradı, kaba saba bir
insan gibi hareket ettiğini takdir
etti ve titredi. Şimdi bu parmak
kadar kadim ona hakaret etmeğe
verden göke kadar haklı değil-
miydi? Bu yaptığı şey terbiyeli
bir aile çocuğuna yakışır mıydı?

Bir mabedde gibi ayaklarının
ucuna basarak Nerimana yaklaştı.
korkak, çekingen bir tavırla elini
eline aldı, parmaklarının ucunu
derin bir saygı ile öptü.

— Beni affediniz Neriman. Bun-
dan evvelki günahlarım için ve
bugünkü saygısızlığım için... Gün-
lerdenberi ne büyük ıztıraplar
içinde olduğumu bilseniz beni ma-
zur görürdünüz... Sizin bu saate
kadar uyuduğunuzu tahmin et-
memiştim. Mısırda geçen üç sene
zarfında ben çok erken kalkmağı
öğrendim. Saat on buçuk benim
için gün ortasıdır. Bu sebepten
dolayı buraya gelmekte bir mah-
zur görmedim. Uyuyor muydu-
nuz?

Doğrudan doğruya yapılan ba-
sual Nerimana cesaret verdi. Me-
tanet ve kuvvetini topladı ve elile-
vatağın başucundaki küçük masa
üzerindeki kâğıdını işaret ederek
cevab verdi:

— Hayır, uyumuyordum. Yata-
ğında mektub yazıyordum.

Ve tekrar kıyafetini hatırlaya-
rak kızardı:

— Fakat bu kıyafetle sizi kabul
edemem. Beni çok müşkül bir va-
ziyete soktunuz.

Ömerin sıcak bakışları genç ku-
zın vücudunu bir alev dehşetile
sardı.

(Arkası var)

Sınıf farkı için

Yazarlar: Max ve Alex Fischer

Türkçeye çeviren: Halid Fahri Ozansoy

Uzunca bir seyahate çıktığı zaman, insanın, bütün yol müddetince oda uşağından mahrum kalması hiç şüphesiz az çok bir rahatsızlıktır.

Maamafih, diğer taraftan, yirmi dört yahud kırk sekiz saat müddetle, bir kompartımanın dar ve pek az havalanmış kutusu içinde onu yanına alması ve beraber yaşaması da insana pek hoş gelmez değil mi?

Siz şimdi bu iki uygunsuzluk arasında ikisinden birisini intihaba mecbur kalsanız bilmem ki hangisini ihtiyar edersiniz?

Bana gelince, bu müşkülü halletmek ve uzun müddet başbaşa kalmak sıkıntısına katlanmadan Jozefi gene elimin altında bulundurmak için, her zaman, küçük bir tabiyeye müracaat etmekteyim. Hem, vallahi göreceksiniz ya, hakikaten çok sade ve oldukça işitilmemiş bir tabiye bu.

Yataklı Vagonlar Kumpanyası bürosunda biletlerimi almağa gittiğim gün, bu yerleri kiralayan memura, sadece:

— Bana filân yere gitmek üzere filân günkü trende iki yatak hazır edin; biri benim için, diğeri de uşağım için.

Diyecek yerde, itina ile şu cihetleri tasrih ederim:

— Bana filân yere gitmek üzere filân günkü trende iki yatak hazır edin; biri benim için, diğeri uşağım için. Maamafih lütfen aynı kompartımanın iki yatağını ayırmayın, yatağın birini bir kompartımanda, ötekini de bitişik kompartımanda ayırın.

Ve işte anladınız ya.. meselenin halli o kadar da güç değil...

Jozefe ihtiyacım mı var? Onu ya kendim çağırırım, yahud kondüktör vasıtasıyla çağırırım... O na ihtiyacım yok mu? O zaman onu, yandaki yolcuya, talihin bu akşam «yandaki yolcu» olarak ta-

yin ettiği zavallıya arkadaşlık etmeğe yollarım.

On beş gün kadar Venedikte geçirmeğe karar vererek, üç gün evvel Papucines bulvarındaki Yataklı Vagonlar Kumpanyasına gittiğimde, bir kere daha, anlattığım şekilde hareket ettim; Parisi dün akşam saat sekizde terk edecek olan *Simplon-Express*'in 1 inci mevki vagonunun 3 üncü kompartımanında kendim için bir yataklı tuttum (bu kompartımandaki iki yataktan 11 numaralıyı); aynı vagonun 4 üncü kompartımanında da Jozef için başka bir yataklı tuttum (bu kompartımandaki iki yataktan 13 numaralıyı.)

Ben şimendiferde çabuk ahbab olurum ve gwezeyimdir. Dün akşam saat sekiz buçuk raddelerinde idi; Jozefle ben, kendi mevki-lerimizi işgal edeli kırk dakika olmuştu ve süratle İtalyaya doğru ilerliyorduk; kompartımandaki ikinci yeri işgal eden yolcu ile, yani 12 numaralı yatağın sahibi ile lâkırdaya dalmıştım. Hani benim o her zamanki zekice tabiyem olmasa idi yok mu, bu 12 numaralı yatak, tabii olarak Jozefin hissesine düşecekti.

Tesadüf bu ya, Saint-Marc mevkiine kadar bana yol arkadaşlığı edecek olan bu yolcu, kendisiyle hiçbir suretle anlaşamayacağım taşralı ve homur homur homurdanan ihtiyar bir efendi olabilirdi. Fakat tesadüf bana güler yüz göstermişti; bu yolcu, ihtiyar bir efendi değildi; bilâkis, hal ve hareketi son derece Parisli olan, büyük bir zarafetle giyinmiş ve bıyığını son modaya göre traş etmiş otuz yaşlarında bir gençti. Bunun için, iki saat konuştuktan sonra, kendimi onunla tam bir arkadaşlık havası içinde hissetmekte gecikmedim.

Maamafih insan, yataklı vagon arkadaşı ile, ondan ani olarak ne kadar hoşnursa hoşlansa, bütün gece vagonunda gevezelik etmek için seyahate çıkmaz. Velhasıl, her birimiz yirmişer sigara tüttürdük. Ten ve şimdiki tiyatro, dans, kadınlar ve politika hakkındaki duy-gularımızı birbirimize bol bol anlattıktan sonra, gece yarısına doğru ona:

— Vakit çok geç oldu, azizim efendim; hani yatsak? Bilmem ne dersiniz?

Diye teklif ettim.

Meçhul yolcu:

— Yatmak mı? Pekâlâ, azizim efendim, öyle olsun!

Diye kabul buyurdu.

Sonra, bir lâhza düşünür gibi göründü.

— Öyle ise - diye ilâve etti - müsaadenizle gidip önce bir bakayım, mösyönün bir şeye ihtiyacı var mı!

«Mösyö mü?...» Yol arkadaşım, yatmadan evvel «Mösyönün bir şeye ihtiyacı var mı?» diye gidip anlamak sevdasında. Acaba hangi mösyöden bahsediyordu?

Bunu kendisine sordum.

Hayretini belli ederek:

— Kimden mi bahsediyorum? dedi, maymunumdan canım!

Bu defa ben hayrete düşerek:

— Maymununuzdan mı? Jedim. Demek bir maymununuz var ha?..

Ve ona «mösyö» diyorsunuz öyle mi?... O! doğrusu bu tuhaf!... Fakat nerede o?... Gösterin şunu bana!... Büyük mü? Nasıl şey bakalım!...

Muhatabım, hafif bir sabırsızlık hareketini zaptetti.

— Yok, öyle değil canım!.. Öyle değil!... Bunu nereden de çıkaralım?... Demek siz bir «maymun» un ne olduğunu bilmiyorsunuz?... Size patronumdan, efendimden bahsediyorum... Evet, efendimden. Ben oda uşağıyam. Bitişik kompartımandaki yolcular,

Asyanın içyüzü: Güneşin oğlu

(Baş tarafı 3/1 de)

İmparatorlar nadir olarak ta isimlerini yazarlar, 1868 yılına kadar resmî beyannamelerde isim konulmazdı. Şimdi ise, imparator bazı kâğıtlara Hirohito diye japonca imza koymaktadır. Fakat usulen imza değil de mühür kullanılmaktadır. Resmî gazetede çıkan tebliğlerde «muhterem isim» manasına gelen iki Japon işareti dikkat nazarını çeker. Ecnebilere verilen nişan fermanlarında Japon imparatoru bir iki defa imzasını İngilizce olarak atmıştır.

Şimdiki Japon imparatorunun ailesinin kökü pek eskiye, 2599 yıl geriye kadar dayanır. Bu hanedanın kurucusu ilk imparator Jimmudur. Jimmunun kendisi de en baş Japon ilâhesi, güneş ilâhesinin beşinci sülbundan gelmektedir. Efsaneye göre, güneş ilâhesi, Japonyadaki seçkin ahaliden mürekkep hanedanını bulup meydana çıkarmak üzere Jimmuyu oraya yollamıştır. Her müteassıb Japon bu efsaneye körkörüne inanır. Nitekim, bizim tarihîmizle Jimmunun tahta çıktığı 11 Şubat günü Japonların en büyük millî bayramlarından biri olarak kutlanırlar.

İmparatorun mensub olduğu dan birinin uşağı... 13 ve 14 numaralı yerleri olan kompartımandaki yolculardan birinin...

Daha on üç saat elli dakika bana refakat edecek olan yol arkadaşım bir bavul açtı. İçinden bir önülük çıkardı. Bunu sırtından bağlamam için bana rica etti.

— Hem benim maymunum çok tuhaf bir tip, diye tekrar lâfa başladı. Valkâ kalbi fena bir adam değil, fakat eminim onu görmeniz gülünç derecede azametli bulursunuz. Bu budala herif, benimle bir kompartımanda seyahat etmeği kendisi için bir zül adde diyor. Öyle ya, hiç insan bir uşakla başbaşa bulunur mu? Ne uygunsuzluk değil mi? Velhasıl işte bunun için, her ikimize sadece bir kompartıman tutacak yerde ne yapıyor biliyor musunuz? Kendisi için bir kompartımanda yer tutuyor, benim için de bitişik kompartımanda ayrı bir yer...

Halid Fahri Ozansoy

hanedanı asla kaybolup gitmemiştir. Bu da şu sebeplerden ileri gelmektedir: 1 — Züriyet bolluğu. 2 — Evlâdlık ve bunun akıbalığa muadil oluşu. 3 — Son zamanlara kadar Japon imparatorlarının bir sürü müstefrese kullanmaları. Ancak 1889 yılındadır ki taaddüdü zevcat usulü kaunun yolu ile ortadan kaldırılmıştır. Bugün de saltanat hanedanı 15 muhtelif kola ayrılmış bulunmaktadır. Kadınlar tahta varis olamazlar.

Japon imparatorları taç giymez, sadece tahta çıkarlar. Japon sarayında taç yoktur. İmparator tahta çıkar çıkmaz, saltanat ve idareyi eline aldığına, devletin ana kanunlarına göre adaletle ödünü göreceğine dair bir ferman neşreder.

Fakat Japonyada taç giyme merasimi yapılmamakla beraber buna muadil eski başşehir Kyotoda diğer bir tahta çıkma (Go-Tairei) âyini ile bir yiyecek festivali yapılır. Bu âyinde şunlar görülür. İmparator büyük bir alayla küçük sade bir Şinto mabedine yaklaşarak «cedlerinin ruhuna tahta çıktığını bildirir.» Sonra, mat portakal rengi elbiselerle (tulû eden güneşin ilk renkleri) görünerek başvekilim, yeni imparatorun tahta cülûsunu bildiren resmî beyanatını dinler. Bu sahne harikulâdedir. Ne Avrupada, ne de Asyanın herhangi bir ülkesinde böyle bir merasim asla yapılamaz. O kadar şaşaalı ve o derecede müessirdir. Evet artık «önceden ruhlar dünyasının haberi olduğu şey, yaşayanların dünyasına da ilân edilmiştir.» En son olarak da kral tek başına küçük bir kulübeye girerek orada ilâhlara yiyecek sunar.

Bu dinî âyinde, hükümdarlık ve ilâhlığın üç belli başlı sembolü mühim rol oynar. Bunlar da güneş ilâhesinin hükümdarlık timsali olarak Jimmuya verdiği ayna, gerdanlık ve kılıçtır. Ayna hepsinin en mukaddesidir. Zira insan onun içinde güneşin ruhunu, lûbünü görür, hattâ imparator bile aynaya bilfiil bakmamakla mükelleftir. Bu ayna beyaz ipekli ile örtülü, siyah bir kutu içinde olarak İse mabedinde durur. Ayna

nın sonradan yapılmış bir eşi Tokyodaki sarayda Maşkidokoro denilen bir odada (hürmet ve korku yeri) aslıdır. Gene efsaneye göre ayna eski zamanlarda harb alanının en başta gelen silâhi imiş ve in'ikâsı bir keresinde güneşin mühiş ve müşaşa gözünü alarak bütün düşmanları öldürmüştür.

Gerdanlık veya tesbih Tokyo'dadır. Kılıcın sonradan dövülen eşi kalmıştır. Zira aslı ortaçağ savaşlarında kaybolmuştur. Yeni bir imparator tahta çıkınca ilk imtiyazı bu ayna, gerdanlık ve kılıca sahip olmaktır. İmparator Japonyanın bu üç mukaddes eşyasını alarak, tahta çıkma merasimi için Kyotoya gider. Fakat aynanın aslı daima Nagoya yakınlarındaki İse mabedinde kalır.

İmparator büyük vesilelerde muhakkak güneş ilâhesinin İse mabedini ziyaret ederek ilâheye büyük haberleri bildirir. İmparator burasını babasının ölümünden sonra, Avrupaya gitmeden evvel ve dönünce, evlendikten sonra ziyaret etmiştir ve eğer günün birinde Japonya harbe girecek olursa, imparator hiç şüphesiz ki gene İse mabedine gidecektir (1). Bütün kabine azası ve diğer devlet büyükleri, yerlerine tayin olunur olunmaz, İse mabedine bas vurarak güneş ilâhesine «ilân» keyfiyet ederler. Bu onların ilk ve en önemli ödevidir. İbrahim Hoji

(1) Bu yazılar harften biraz evvel yazılmıştır. İ. Ho.

RADYO

CUMA, 8/5/1942

7.30: Saat ayarı, 7.33: Karışık program (PL), 7.45: Ajans haberleri, 8: Senfonik parçalar (PL), 8.30: Evin saati, 12.30: Saat ayarı, 12.33: Hafif şarkılar, 12.45: Ajans haberleri, 13.30: Fasıl heyetü, 18: Saat ayarı, 18.03: Fasıl heyetü, 18.40: Dans müziği (PL), 19: (İktisad saati), 19.15: Operet parçaları (PL), 19.30: Saat ayarı ve ajans haberleri, 19.45: Klâsik Türk müziği programı, 20.15: Radyo gazetesi, 20.45: Saz eserleri, 21: Ziraat takvimi, 21.10: Temsil, 22: Radyo salon orkestrası, 22.30: Saat ayarı, ajans haberleri ve borsa.

Memleket haberleri

Çukurovada

Yeni pamuk mahsulü çok bereketli, geçen seneye nazaran yüzde kırk fazlalık var

Adana (Hususi) — Bu sene Çukurovada pamuk mahsulü çok bereketlidir. Mahsulün geçen seneye nazaran yüzde kırk fazla olacağı kuvvetle tahmin edilmektedir.

Yeni mahsul mevsimi için gerek Çukurova pamuk ihracatçıları birliği ve gerekse ticaret odası faaliyetine girişmiştir.

Her tarafta hazırlıklar başlatılmıştır. Adana ticaret odası reis-i Abidin Ramazanoğlu ile, fabrikatör İbrahim Buduroğlu pamuk mahsulünün bu seneki verimi üzerinde yakından ilgilanmaktadır. Mahsulün müstahsilin yüzünü güldürecek şekilde piyasaya arzı için tetkiklerde bulunmaktadırlar. Çukurova ihracatçıları birliği de yeni mahsulün satış keyfiyeti üzerinde ayrıca tetkiklere başlamıştır.

Seyhan nehri üzerinde kurulan ve bütün Çukurovanın sulanmasına imkân verecek olan muazzam regülâtörün inşaatına tamamlanmış nazarıll bakılabilir.

Regülâtörün gelecek sene için Çukurovada pamuk ve diğer mahsullerin kolaylıkla yetişmesine ve istihsalâtının iki üç misli yükselmesine imkân vereceğine şüphe edilmemektedir.

Bu yıl, pamuğun yüz güldürücü verimi, beyaz altın mintakası Adanayı memleket ziraati muvacehesine yüz aklıyla çıkarmıştır.

Ödemişte hayırsever iki kardeş

İzmir (Hususi) — Ödemişte iyi sinema sahipleri Namık ve Sühlü Kılıçoğlu kardeşler bütün masraflarını ödiyerek baştan tırnağa kadar giydirdikleri 20 yoksul vatan yavrusunu sünnet ettirmişler ve bu günün şereflerin tertib ettikleri fevkalâde müsamerenin umum hasılatını da Hava Kurumuna teberürü ederek 2175 lira gibi yüksek bir hasılat teminine vesile olmuşlardır.

Egede

Bu yıl üzümünden ancak 40 bin ton, incirden de 10 bin ton mahsul alabileceğiz

İzmir (Hususi) — Ege bölgesinde bu seneki üzüm mahsulünün ancak 40.000 ton kadar olacağı tahmin edilmektedir. Bunun sebebi geçirdiğimiz şiddetli kışın bağlar üzerinde yaptığı tesirdir. İncir mahsulünün ise ancak 10.000 ton olacağı tahmin olunuyor. İncir mahsulünün bu kadar az rekoltede oluşu, enderdir. Mahsulün nefaseti, havaların gidişi ile alakalıdır.

İzmirde tüccar ve bir kısım müstahsilin elinde 10.000 ton kadar stok üzüm vardır. Fiatlar yüksektir. Bu sebeble satış yapılamamaktadır.

Hattâ alâkadarların mütalealarına göre stoku satmak için bu fiatlar yüksek görülüyor.

Fakat diğer taraftan şeker fiatlarının yükselmesi ve çarşıdaki dükkânlarda tatlı yapılmaması sebebiyle üzüm ve incirin istihlâki artmıştır. Bu artış sebebiyle fiatlar da yükselmektedir.

Birçok kimseler, yeni mahsul yetiştirinceye kadar, yani dört ay zarfında bu stokun tükenebileceğini, hattâ yalnız dahili piyasada bile sarfı mümkün olduğunu söylemektedirler.

Zeytinyağı piyasasına gelince bu seneki rekoltenin 15.000 ton olması çok muhtemel görülmektedir.

Manisa ve Aydın'da zeytincilik

İzmir, (Hususi) — Aydın vilâyetinde vakıf zeytinliklerin ustaları için Aydın'da budama kursu açan Ege bölgesi zeytinlik mütehassısı Nazım Kılıç, şehrimize dönmüştür. Kursta devam eden ustalara budama ihtisas vesikaları verilmiştir.

Manisa dahilindeki zeytinlikler üzerinde yapılan tetkiklerde korkulacak bir durum olmadığı görülmüştür. Fazla soğuktan yüzde 20-25 nisbetinde zarar olduğu anlaşılmışsa da bu zarar, ana mahsulüdür ve budama ile bir iki sene de yeni ve genç zeytinlikler meydana gelebilir. İzmir zeytinlik mintakalarında da aşu ve budama faaliyetleri başlamıştır.

İlham kaynağı Anadolu

(Başarı 3/1 de)

yağları ve hahçılığı hakkında da kıymetli izahat verdi. Bu izahattan yalnız bir noktaya zihnim takıldı. Yedi yaşında çocukları halı ilminin başına geçiriyorlar ve çalıştırmağa başlıyorlarmış. Düşünün, yedi yaş.. Bu çocuklar on dördüne gelince, gözlerinden hastalanmazlar ve ciğerlerinden zayıf düşmezler mi?.. Aynı zamanda, bugünkü hayat şartları için de en eski işçi kadınlara bile ancak yirmi beş kuruş gündelik veriliyormuş. Halbuki trende rastladığım Uşaklı bir kumaş fabrikatörünün oğlu bana, gündeliklerin en az yüz yirmi kuruştan başladığını söylemişti. İki taraftaki bu tezada hañ akil erdiremiyoruz. Demek ki İspartalı çalışkan hañ dokuyucularına da daha fazla bir refah temin etmek lâzımdır.

Bu halı meselesinde hazin bir hakikat daha öğrendim: Birkaç yıl evvel, bir limited şirket yaptılar, fakat iyi idare edilememiş, nihayet hissedarların sermayelerinden bir kısmını feda etmeleri lâzımgelmiş. Ne çare ki bundan da iyi bir netice alınamamış. Bunun üzerine birisi kâr olarak tam kırk beş bin lira temin etmiş. Şimdi düşünün! Bu patronun daha dört senelik konturattı var. Ne oluyorsa hissedar olan zavallılara okuyor!

İspartaya aid yazımı bitirmeden arabacılarına bir hitabda bulunmak isterim: İçlerinden birisi, bir gün evvel, beni, sabah trene yetiştirmek üzere söz verdiği halde yarım saat bekletti, gene gelmedi. Bunun üzerine, ben, hemşirem, eniştem ve iki küçük; telaşla sokağa fırladık. Kaldirımların bozukluğu bu defa feci bir netice doğurdu. Hemşirem yan sokakta düştü, elindeki bir şişe kırıldı, camlar batmadı ise de o el sıyrıldı ve kanadı. Hemen orada akan bir çeşmenin suyunda kanı temizledikten sonra, başka çare olmadığından, kolonya ile dezenfekte etmeğe çalıştık. Bereket versin ki, tam bu anda sokağın başında başka bir araba göründü ve onunla on dakikada istasyona varabildik. Pek tabii olarak, ilk işimiz, hemen istasyon şefinden yaralımızın eline pansuman yapmak için e. ntürdiyod istemek oldu.

İspartalı arabacıya şunu da hatırlatmak isterim ki, hiçbir yolcu, bir şehirden başka bir şehre seyahat ederken, beraberinde bir araba da götürmez. Herhangi bir şehirden böyle bir fena heyecanla ayrılmak da insanda hoş bir tesir bırakmaz. Güzel İspartanın zevkini bana son dakikada haram eden o arabacıya işte bunun için kızzım.

Halid Fabri Ozansoy

İşçi arıyor

İstanbul elektrik tramvay ve tünel işletmeleri umum müdürlüğünden:

İşletmelerimiz Şişli tamirhanesi için 6 boyacı, 3 takımcı, 3 hamal, 3 sarı, 12 tesviyecı, 3 bobinör, 3 frezeci, 12 silbci, 6 tornacı, 6 elektrikçi ve 6 elektrik tesviyecisine ihtiyacımız vardır.

Hazır ve silbci hariç olmak üzere imtihanında gösterecekleri ehliyetle göre saatte 35 kuruşa kadar ücret verilecektir.

Askerlikle alakası olmayan istekâlerin nüfus hüviyet çizelgesi, hüsnühal kâğıdı, 4 adet vesika fotoğrafı ve şimdiye kadar çalışmış oldukları müesseselerden alınmış iyi hizmet vesikaları ile birlikte 11/5/942 tarihine kadar saat 14 den 17 ye kadar idarenin Metro Han zemin katındaki zat işleri ve sicil müdürlüğüne müracaatları lüzumu bildirilir. «5299»

ZAYI — 1326 senesinde Kasmpağada Nümana rüşdiyesinden almış olduğum şahadetnameyi zayi ettim. Yenisini çıkarmaya çalıştıktan sonra eskisinin hükmü yoktur.

Deniz malbaası imalat memuru Mustafa Evri

Doktor Hafız Cemal
(Lokman Hekim)
Divanyolunda 104 No. da hergün hasta kabul eder.
Telefon: 21044-23398

Millî Piyango

10 uncu tertibin 1 inci keşidesi dün yapıldı kazanan numaraları bildiriyoruz

Millî Piyangonun 10 uncu tertibin 1 inci çekilişi dün Ankara Sergievinde saat 15 te yapılmış ve çekilişi kalabalık bir halk kütlesi taklib etmiştir.

İkramiye kazanan numaraları aşağıya yazıyoruz:

20.000 lira kazanan
016936

10.000 lira kazananlar
084233 325711

5.000 lira kazananlar
019084 032030 082852 234569

2.000 lira kazananlar
031371 045732 050179 059456
084958 092078 114693 147906
149771 150094 212502 234679
251539 272590 282570 294171
334747 347512 351153 391526

1.000 lira kazananlar
006283 011294 039633 043593
046769 062765 064286 082396
088026 122049 142754 146099
146302 203377 217277 217984
224108 232098 238724 257152
261111 262233 263572 273222
276593 311107 311532 315698
319545 324175 328963 350192
361830 371396 380185 385239
386361 390702 394950 396045

500 lira kazananlar
Son dört rakamı 9004, 9831 ile nihayetlenen biletler beşer yüz lira alacaklardır.

100 lira kazananlar
Son üç rakamı 245 ile nihayetle-

nen biletler yüzer lira alacaklardır.

50 lira kazananlar

Son üç rakamı 953 ile nihayetlenen biletler ellışer lira alacaklardır.

20 lira kazananlar

Son üç rakamı 139, 460, 732, 972 ile nihayetlenen biletler ymişer lira alacaklardır.

10 lira kazananlar

Son iki rakamı 72 ile nihayetlenen biletler onar lira alacaklardır.

2 lira kazananlar

Son rakamı 4, 9 ile nihayetlenen biletler ikişer lira amorti alacaklardır.

Bu çekilişte 20.000 liralık büyük ikramiyeyi kazanan bilet Dörtüncü da satılmıştır.

10.000 liralık ikramiyeyi kazanan biletler Ankara, Bandırma, 5.000 lira kazanan biletlerden tanesi İstanbul, 1 adedi Turgutlu da, 2.000 lira kazanan biletlerden 4 adedi İstanbul, 2 şer adedi Ankara, Tarsus, Keşan, Artvin, Afyon, Kars, Edirne, Gelibolu, Pazarcık, Soma, Zonguldak, Osmaniye ve Adapazarında, 1.000 lira ikramiye kazanan biletlerden 15 tanesi İstanbul, 3 er tanesi Ankara ve İzmirde, adedi Adana, Urfa ve 15 adet yurdumuzun muhtelif yerlerinde satılmıştır.

Emniyet Umum müdürlüğünden:

Vilâyetler Emniyet kadrolarında münhal bulunan 20 lira aslı maaşlı polis memurlarına stajyer memur alınacaktır.

1 — Arandan evsaf aşağıda yazılıdır.

- Türk olmak.
 - Askerlik hizmetini yapmış bulunmak.
 - 30 yaşından yukarı olmamak.
 - 1,64 santimden kısa bulunmamak.
 - Sihhi durumu sağlam olmak «tam teşekküllü sağlık kurulu raporuna».
 - Sabık ve mahkûmiyeti bulunmamak.
 - Tahsil derecelerine göre tayin usulleri ayrılır.
- 2 — Bu evsafı haiz bulunanlardan mesleğe kabulünü isteyenlerin doğrudan doğruya buldukları mahallin en büyük müfettişine bir dilekçe ile müracaatları lüzumu ilân olunur. «5129»

